

ՊԱՅՄԱՆՔ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԿԱՆՆԻԿ

Տարեկան վեցամսեայ
դ. Պոլսոյ համար 6 մէկտ 3 մէկ.
Գաւառաց 7 3 1/2

10
ՓԱՐՍՅ

ՕՐԱԳԻՐ

10
ՓԱՐՍՅ

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ վերաբերեալ որ եւ է
նամակ եւ գրութիւն պէտք է ուղղել
առ Տնօրէն-Խմբագիր Կ. Պօլիս Մէր-
ճան չարքր Րիշտի Լ.Ե. Խան Երկրորդ
թարի քիւ 19:

Gérant-Responsable
M. MELIKIAN

Direction du journal arménien
HAIRÉNIK. CONSTANTINOPLE
Mérđjan Ruchdi éffendi Han No-49

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՓԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱԶԳ. — Երեք օր ետքը փետուրած «Հայրենիք» ի իւրաքանչիւր թերթը յետ այսորիկ 20 փարայի պիտի վաճառուի:

ՏԱՄՆԵՒՈՒԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 2239

Հինգշաբթի

19 ՄԱՐՏ 1887 (Ն.Տ.) 31 ՄԱՐՏ

ՓԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲՐՈՒՍԻՈՅ ԱՒՍԳԱՅ ԺՈՂՈՎ ԵԿԵՂԵՑՈՒՄՈՒ ՕՐԷՆՔ

Եկեղեցական նոր օրինաց վի-
ճարանութիւնը, մարտ 23ի Բը-
րուսիոյ Աւագաց Ժողովին մէջմեծ
բազմութեան մը ներկայ գտնուե-
լուն պատճառ եղած էին. վասն
զի դիտէին թէ Պիղմարդ իշխա-
նը քաղաքական կարեւոր ատե-
նարանութիւն մը պիտի ընէր:

Պ. Աղամնաի յանձնախմբին
տեղեկագիրը կարգաց որ կը վեր-
ջանար յոյս յայտնելով թէ պատ-
րաստեալ ծրագիրը կրօնական
հաշտութիւն առաջ կը բերէ, ո-
րուն ամեն ոք կը փախար:

Յայնժամ Գօր Եպիսկոպոսը
խօսք առնելով գոհունակութիւն
յայտնեց. ըստ որում եկեղեցւոյ
դէմ արգելք յարուցանող կապե-
րը կը վերանան: Տարիէ մը ի վեր,
ըսաւ նա, քահանայք իրենց պաշ-
տօնին գլուխն անցած են. Եպիս-
կոպոսները երկտարաբնութեան
ուսուցանելու կ'ընդունին և կրօ-
նականը հիւանդներուն խնամե-
լու կը նուիրեն իրենց ջանքերը:
Պէտք է շնորհակալ լինել վեհա-
պետին որ Ս. Աթոռոյն հետ հա-
մաձայնեց: Սակայն Կաթողիկ-
ներու մի քանի բաղձանքներն
ընդունուած չեն տակաւին: Փուլ-
տայի Եպիսկոպոսն կը յայտարա-
րէ թէ սոյն բաղձանքներն ինչ
ինչ բարեփոխմանց ենթակայ են
զորս ինք առաջարկած է: Ամե-
նուն զգացումը սա է թէ հաշ-
տութիւնը և հաստատամտութիւ-
նը պէտք է կատարելապէս մոռ-
ցնեն հին վէճերը:

Պէզըլէր բրօֆէսէօրը Գօր Ե-
պիսկոպոսին բարեփոխմանց դէմ
կը խօսի: Ըստ իւր կարծեաց կը-
րօնական կանոնք անհրաժեշտ
չեն եկեղեցւոյն, և անոնց վե-
րահաստատումը բողոքականաց
զգացումները կը վերաւորէ: Պատ-
ուաւոր և մշտատեւ հաշտութիւն
մը պիտի հետեւի ատկէ:

ԱՏԵՆԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ՊԻՉՄԱՐՔ
ԻՇԽԱՆԻՆ

Պիղմարդ իշխան խօսք առնե-
լով կ'ըսէ. «Ինտաւորութիւն չու-

նիմ վիճարանութեան մանրա-
մասնութեանց մէջ մտնելու, մա-
նաւանդ որ պատճառ մ'ալ չու-
նիմ»:

«Իմ գիրքս կուսակցութեան
պատկանող անձի մը գիրքը չէ:
Իմ տեսակէտս այն մարդուն տե-
սակէտն է որ խնդիր իբրեւ քա-
ղաքական ընդհանուր խնդիր կը
նկատէ: Ինչմէ առաջ խօսող ա-
տենաբանը սկզբունքի տեւական
երանակաւ կ'ըմբռնէ. ես ներկայ
օրինաց առջեւ պատեհական եմ:
Յարգելի ատենաբանին հաւա-
նութիւնն ստանալու բազմը չատ-
քիչ անդամ վայելած և 25 տա-
րիէ ի վեր անոր քննադատու-
թեանց նիւթ եղած եմ»:

«Ատենաբանն տեւական և փա-
ռաւոր հաշտութեան մը կը փա-
փարի: Կը պատասխանեմ իրեն
թէ անպատիւ հաշտութիւնն ան-
կերպած չեմ և չեմ յուսար որ եր-
բէք ալ կ'ընեն: (Ծափահարու-
թիւնը): Այդ այս հաշտութիւնն
տեւականութիւն ունի՞ Ստուշած
միայն գիտէ: Այս աշխարհի մէջ
տեւական բան մը չկայ: Կրօնա-
կան կանոնները բողոքականաց
ողոյն և զգացմանց հակառակ
են: Սակայն բուն խնդիրն այդ
չէ. բուն խնդիրն այն է որ պե-
տութեան մէջ հաշտութիւնը վե-
րահաստատուի, և ձեզ ներկա-
յացուած ծրագիրը այս նպատա-
կը ունէր: Եւ սակայն պէտք է
կարծել թէ մեր կրօնակիցներու
մեծամասնութիւնը այն ատորձան
յուզուած է որ նոր դաւանու-
թիւն մը անհանդուրժելի լինի
իրենց: Եթէ կաթողիկները կը
յայտարարեն թէ առանց սոյն
կրօնական կարգաւորութեանց
մեզի հետ խաղաղութեամբ չեն
կրնար ապրիլ, անձնական կարծ-
եօքս իրաւունք չեմ կրնար տալ
իրենց: Սակայն չեմ ալ պնդեր որ
իմ կարծեացս յարին: Չգիտեմ
որ իմ հայրենակիցներէս շատեր
սոյն կրօնական կանոնաց նկատ-
մամբ թշնամական անհաշտ զգա-
ցումներ կը տածեն: Սակայն փոյթ
չէ. մեր քաղաքականութիւնը
չենք կրնար համաձայնեցնել մի-
քանի անձերու զգացման, որք
ազդին հոծ բազմութեան մէջ
մեկուսացեալ կապերն: Եթէ ա-
տենաբանը կը ցաւի որ կաթողիկ
կղերը եկեղեցւոյ կանոնաց կը
հպատակեցնենք առանց զայն

պաշտպանելու՝ ուղղութեան մի-
ջոցներու դէմ, կը պատասխանեմ
իրեն թէ քահանայք պէտք է
գիտնան երբ սոյն ասպարէզը
կ'ընտրեն, թէ եկեղեցին ինչ կըս-
պասէ իրենցմէ»:

«Ատենաբանը կղերանոցներու
դէմ կը խօսի. Համաժող չեմ իր
հակակիր զգացմանց: Ոչ թէ կը-
ղերանոցներն այլ համալսարան-
ներն ծնան ամենապատանդաւոր և
ամենապատանդ հակառակորդները:
Ինչ այնպէս կը թուի թէ կղե-
րանոցք համալսարաններէն աւե-
լի երաշխաւորեալ են դաստիար-
ակութեան տեսակէտով»:

«Եկեղեցական խնդրոց մէջ ա-
ւելի վեհապետական իրաւունք-
ներ ունինք այժմ քան զոր չու-
նէինք Գիւլթըրքէնֆինէ առաջ,
այնպիսի Ժամանակի մը մէջ յո-
րում Կաթողիկ գաւառներով կա-
պուած էինք: 1871ին ապրիլ ամ-
սոյ մէջ Անթոնիէի կարգինալը
Բէյլիթիակի կղերանին ընթացքը
պարտաւեց իբր անողուտ և նը-
ւաղ գործադրական: 1875ին յոյս
յայտնեցի թէ կղերանը ապագա-
յին մէջ Պապին իրաւասութիւնը
քիչ մ'աւելի պիտի ընդունի: Այս
յոյս ամբողջովն ջրեցաւ (ծիծաղ):
Յոյս յայտնեցի թէ օր պիտի գայ
թերեւս յորում խաղաղութեան
բարեկամ Պապ մը իշխանութեան
գլուխ անցնի: Այս յոյսս իրացաւ
1876ին երբ նոր Պապն անցաւ իշ-
խանութեան գլուխ: Յայնժամ
հասկացայ թէ նորընտիր Պապը իւր
պաշտօնը խաղաղութեան վերա-
հաստատման մէջ պիտի փնտռէր
և այս վայրկեանէն աշխատեցայ ա-
ջակցիլ իրեն: Եթէ մեր այսօր
հաստատած հաշտութիւնը լաւ
չէ, եթէ անոր տրամադրած պայ-
մաններովն անյրի կարելի չէ,
բնաւ արդեւ մը չկայ նորը բառ-
նալու և հնոյն վերադառնալու:

«Հաշտութեան յապաղման գըլ
խաւոր արդեւիքը մեր զանազան
կուսակցութեանց հակումներուն
մէջ պէտք է փնտռել: Ժամանակ
մը կեղծոնը գաւառութեանց
պաշտպան կուսակցութեանց դադ-
րեցաւ և պետութեան դէմ ե-
լաւ, օղնական ունենալով իրեն
Կէլֆէրը որոց մեծ բաժին մը
տուաւ սոյն խմբին վարչութեան
մէջ, բոլորական, փրանսական,
ընկերվարական և յառաջդիմա-
կան կուսակցութեանց միջոցաւ,

որք կառավարութեան կաթողիկ
եկեղեցւոյ նկատմամբ ունեցած
հակակրօնական դէմ յաղթանակ
տարին: Այսպէս հակակառավա-
րական մեծամասնութիւն մը գո-
յացաւ ի տեսութեամբ ընդ-
դէմ պետութեան և իւր կուսա-
կից խումբերուն: Կեղերանին հա-
տատման Ժամանակէն ի վեր Պե-
տութեան և Եկեղեցւոյ մէջ վե-
ճին կարգադրութիւնը յարաբե-
րաբար պիտի գիւրանար, սա-
կայն վերջերը կեղերանը այնպիսի
տարերքներու հետ միացաւ, որք
եկեղեցւոյ շահուց չէին ծառա-
յեր և որք կառավարութեան
դէմ մասնաւոր հակակրօնք կը
տածէին»:

«Հաշտութիւն գոյացնելու
համար միշտ սա՛ հայրցումն ը-
րած եմ ինքնին: «Ինչ պէտք է
ընէ պետութիւնը իւր իրա-
ւունքները պաշտպանելու և իւր
գիրքը պահպանելու համար»:
Եւ պատասխանած եմ. «պէտք է
ղեկում ընէ այն ամեն կէտերու
մէջ, զորս պահպանելու բացար-
ձակ հարկ չկայ: օրինակի հա-
մար, քահանայից դաստիարակու-
թիւնն և այլն»: Եւ որովհետեւ
խնդիրը կարեւոր է, և որովհե-
տեւ բրուսական Ժողովրդեան
երկու մեծ մասերը հաշտեցնելու
վրայ է խնդիրը, ուստի պարտա-
ւոր եմք մեր կաթողիկ եղբարց
յանձնել ինչ որ կարելի է ա-
ռանց փաստելու: (Ծափահա-
րութիւնը):»

«Այս ընթացքին կը հետեւիմ
ոչ միայն ներողութեան ոգւով,
այլ և իբրեւ քաղաքական մարդ-
մտածելով: «Կը պարտիմք ա-
պագային խորհիլ մեր ազդին (մի-
ութիւնը ամբապնդել, առաջն
«առնելու համար այն վտանգաց՝
«որոց պիտի մատնուի երկիրը
«մօտալուտ ապագայի մը մէջ, և
«անդամալուծելու համար այն
«գասալիք ձգտումները որք կըր-
նան երեւան դալ»:

«Մեր մէջ միացեալ ըլլալու
կամ չըլլալու խնդիրը կարեւոր է,
ոչ միայն ներքին այլ և արտա-
քին տեսակէտով: «Օրինակի հա-
մար, հանդէպ Աւստրիոյ մեր
«գիրքը լաւապէս կը լինի, եթէ
«գաւառական կուսակցութեան
«նամք մեր մէջ»: Ով որ եւրո-
պիոյ կացութեան տեղեկ է,
սոյն համառօտ յայտարարու-

Թիւնս բաւական է անոր, իմ անձնական գոհունակութեանս համար չէ որ Հոգովայն ամբողջն հետ հաշտուելու կը ջանամ, այլ պարտականութիւն մը կատարելու համար, որ ծանր պատասխանատուութիւն մը կը դնէ վերաս, ըստ որում պատասխանատու եմ առ վեհապետին իմ, երկրին ընդհանուր աշխարհագրութեան ուղղութեան մասին:

«Ատոյդ է թէ՛» չեմ կրնար երաշխաւորել որ Հոգովայն ամբողջն հետ կատարուած հաշտութիւնը մեր երկրին ներքին շրջանակին մէջ ալ կարենայ հաշտութիւն յառաջ բերել: Վերջին դէպքերը ցոյցին մեզ թէ՛ ասիկայ ստոյգ չէ: Կեդրոնին պետերը ի սկզբանէ և նախ քան պատերազմի քննութիւն՝ դատաւարտեցին մեր Պապին հետ ըրած հաշտութիւնը, յայտարարելով թէ սոյն հաշտութեան պայմաններն անընդունելի են և թէ իրենց պէտք է կամ ամեն ինչ կամ ոչինչ: Այնքան և կը անհեռաւորութիւն թէ կեդրոնին խաղաղասէր տրամադրութեանց չենք կրնար վստահել: Սակայն յայտնամ, պիտի ըտեն ինչ, ի՞նչ բանի պիտի ծառայէ Պապին հետ կատարուելի հաշտութիւնը, եթէ Պ. Վենետիկի իւր կուսակցներով կռիւն վերսկսի: Կը պատասխանեմ թէ՛ եթէ կուսոյ ատերազմին մէջ մէկ կողմէն տեսնեմ խաղաղասէր Պապ մը՝ որ առ գերմանական կայսրութիւնն բարեհաճ զգացումներ կը տաժէ, և միւս կողմէն աւելի կամ նուազ ռամկավարական եկեղեցականաց խումբ մը, հաւաստի եմ որ վերջնական յաղթութիւնը Պապին պիտի մնայ, Հարկ է ապացուցանել ընտրողաց թէ՛ Պապին գաղափարաց և զիտաւորութեանց մասին խաբած են գիրքեր կամ թէ իրենցմէ դադարնի պահուած են: Երբ ընտրողը լուսաւորուին, Պապը այս կրուստին մէջ իւր յաղթանակին վրայ վստահ պիտի լինի և իշխանութիւնը ու խաղաղութիւնն աւելի պիտի ամրապնդեն: (Ծափահարութիւնը):

«Յառաջդիմական կուսակցութիւնը ընկերվարութեան ճանապարհ կը բանայ՝ կերական զբոգութեանց օգնութեամբ ընկերվարականաց բարձրացումը կը փութացնէ: Յառաջդիմականութիւն, կրեականութիւն, եկեղեցական ռամկավարութիւն, առոնք են այն երեք տարերքերը որք ամեն իշխանութեանց փոքր կը փութեն, թէ՛ Պապին և թէ՛ պետութեան: Կերական ռամկավարականք իրենց ծայրայեղ հակումներով Պապին և կայսեր թշնամի են: Պապն և կայսրը մի և նոյն շահն ունին ուրեմն այս հակումներուն դէմ կռուելով: Այսու համոզմամբ համաձայնութիւն մ'որոնեցի արդի Պապին հետ, որ իմաստուն է և խաղաղասէր, քաղաքական մեծ ներշնչմամբ օժտեալ: Գիտեմ որ իմ քաղաքական բարե-

կամներէս չափեր ինչ հետեւել չեն ուղեր հաշտութեան կռուանին վրայ: Բայց իմ քաղաքական համալս գաղափարացս ճշդութեան կը վկայէ: Յաճախ ես ինքնիրենս խորհուրդ հարցուցած եմ և այն հաստատուն համոզումն ունիմ թէ՛ այս անգամ ալ խաբուած չեմ:

«Պ. Վենետիկի և իւր կուսակցութեան զօրութիւնը անհաշտ տարերքներու, անարժէք բաներու (ծիծաղ) և յառաջդիմականաց հետ միութեան վրայ կը կայանայ գլխաւորապէս: Այս վերջնոց թիւը նուազած լինելով, համեմատաբար Պ. Վենետիկի զօրութիւնն ալ նուազած է: Կառավարական մեծամասնութիւն մ'ունիմք այժմ, սակայն չենք կրնար գիտնալ թէ՛ ժողովուրդը խաբելու գիւրութիւնը սեռնելով, յայտնող ընտրութիւնք ալ մի և նոյն արդիւնքը պիտի տա՞ն: Կառավարութեան մեծամասնութեան շահերու իրողութիւնը բաւական պատճառ մը չէ որ յետս կոչեմ այն զինուորները՝ զոր սկսած է ընել Պապին, երբ մեծամասնութիւնը կառավարութեան հակառակ էր: (Ծափահարութիւնը): Երբ Պապին առ մեզ գիտնող տեսնէք, յուսացնէք որ գերմանական եղբայրացիութիւնը պետութեան իրաւունքներն պիտի պաշտպանէ: Եթէ Պապը ծայրայեղ յաւակնութիւններ առաջարկէր, սակայն այս յոյն ի գերեւեւ երաւ: Այժմ հակառակ կացութեան մէջ ենք: Պարտաւորեալ եմք Պապը յօգնութիւն կոչել մեր հայրենակիցներուն դէմ որք մեր վրայ կը յարձակին: Յաւաքի է այս, սակայն ճշմարտութիւն է: Զգիտեմ թէ՛ Հոգով հետ հաշտուելով կեդրոնին հետ ալ պիտի կարենամք հաշտուիլ: սակայն եթէ Հոգով հետ կատարելապէս հաշտուիմք, կամ եթէ անոր մօտենամք այնպիսի կերպով մը, որ զմեզ բաժնող անշքերը կարեւորութենէ դուրս լինի, յայտնամ կեդրոնին և Կէլֆերուն հետ կռուէն պիտի չը վախճամք: Ես չեմ վախճար: (Ծիծաղ): Կը հաւատամ որ այս կռիւն պիտի դադրի նման ալեաց՝ որք փոթորիկէն վերջ կը հանգարան: Պարկեշտ և խաղաղասէր անձինք տակաւ առ տակաւ պիտի քաշուին: Եթէ Պապն և կայսրն համաձայն մնան, ինչպէս են այսօր, յայտնամ վրատահոթեմք պիտի կարենանք միջև այս կռիւն: Այս նպատակին հասնելու համար կ'աղաչեմ որ ընդունիք Օրինաց Ծրագիրը և այն բարեփոխումները, զոր կըօնից նախարարը պիտի պաշտպանէ:» (Ծափահարութիւնը):

Սիլիւստրէի և Բուսնուքի դէպքէն վերջը Սօֆիա ձերբակալուած էր, բանտէն արձակուել է:

— Սօֆիայէն, Փիլիպէէն և Պուրկաղէն հասած թղթակցութիւնք կը ծանուցանեն թէ Պուրկաղի և Բուսնուքի մէջ մի քանի անձինք կ'աշխատին երկու գաւառաց վերջնական միութիւնը և թաղաւորութեան հաստատութիւնը քուէարկել ալ Սօֆիայէն, ընդ իշխանութեամբ Ալէքսանդր որ Պաթմայէրկ իշխանին:

— Պուրկաղէն Նէօօղոսի կը գրեն թէ Պուրկաղի մէջ բազմաթիւ անձինք նոր ապստամբութեան փորձ մը ծանուցանող տեղեկութիւններ ընդունել են: Ժողովուրդեան մէջ յեղափոխական յայտարարութիւններ ցրուել են, որք ստորագրեալ են Կ. Պօլսոյ ռուսական քովիթէն:

— Էքսթրէմա կը գրէ թէ Ալէքս. փաշայի օրով Բուսնուքի ներքին զործոց անօրէնի նախկին քարտուղար Պ. Բօլսօն որ ժամանակէ մի վեր մայրաքաղաք կը գտնուէր, Ռէնի գացեր է: Ուրիշ Պուրկաղ փախտականներ ալ Օտէսա գացեր են, անտի մինչև Պուրկաղ սահմանադրութիւններն երթալու համար, սակայն Օսմանեան զինուորական իշխանութիւնք իմանալով՝ Սէրէզի մէջ բանտարկել են: Մնացեալ Պուրկաղ փախտականաց, որք մայրաքաղաք կը գտնուին, խորհուրդարուներ է Օտէսա երթալու երէկի շողեւաւով, ասոնց՝ ճամբու և ուտեստի ծախքը հոգացուել և մինչև իսկ դրամական վարձատրութիւն կը կըրէ անոնց:

— Պուրկաղի մէջ զինուորական մեծ շարժում մ'սկսած է մի քանի օրէ ի վեր: Ապստամբութեան ու է փորձ արգելելու համար զուշուրթեան միջոցներ զործարարուել են սահմանադրութեամբ:

Շուսնուի ձիավար և Թըրնուփայի հետեւի զօրքերը Բուսնուք խրկուել են, որոյ բերդին թնդանթածիք զօրքերը աւելցել են, Վառնայի թնդանթածիք զօրքերն ալ ստուարացել են, և նաւահանգիստին ամրութիւններն ալ զօրացնելու պիտի ձեռնարկուի:

Զրոյց կը պարտի թէ Խնամակալութիւնը մտադրէ է Թընօփան պաշտպանողական միջոցներով շրջապատելու և զայն զօրաւոր բանակակիցներ մը ընելու համար:

— Բաղձաթիւ Պուրկաղ սպայներ, որք յեղափոխական շարժմանց մէջ աւելի կամ նուազ մասնակցելով անպաշտօն մնացած էին բանակէն արտաքսուելու պատճառով, խնամակալութեան գիտնող իրենց վերահաստատութիւնը խնդրել են: Խնամակալութիւնը ասոնցմէ մի քանիին չնորհ ըրել է:

— Սպարապետութիւնը Խոնի Բրուրի զործարանին հետ նոր պայմանագրութիւն մը կնքել է երկու հարիւր հազար ոսկւոյ թըն-

դանօթի մթերք հայթայթելու համար:

Գրուելի գործարանին ներկայացուցիչ Պ. Մէնս Հալլըն մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ Վարնայի շողեւաւով:

— Ասիոյ երկաթուղոյն արտօնութեան վերաբերեալ ելմբողական խնդիրը վերջնապէս որոշուել է կայսերական կառավարութեան և Պ. Բրէսէլի մէջ, և երաշխաւորութեան գումարը պիտի վճարուի վերջնական համաձայնութենէ ետքը: Իզմիաի եւ Գաղատիոյ գիծը քննելու համար երկրաչափներ խրկուել են:

— Բէշթայի մէջ քօլէրայի 4 դէպք պատահելով, մայրաքաղաքիս առողջապահական վարչութիւնը Վառնայէն եկած նաւերը 5 օր քարանձինայի ենթարկել որոշել է:

— Իզմիրի մէջ մի քանի անձինք Ամերիկացի միսիօնարներու դէմ ցոյց մը ընելով և պատուհանները քարի բռնելով՝ մայրաքաղաքիս ամերիկեան դեսպանին բողոք բարձր են միսիօնարը:

— Եգիպտական լրագիրք կը ծանուցանեն թէ ընդ Պաղատացի հանրմ մը, որ ճշմարիտ գիւցաղնուհի մէջ, Գահիրէ հասեր է:

Էլ-Էհրամ լրագիրք կը գրէ թէ այս կինը առնական հաղուստով թուրք-ռուսական պատերազմին մէջ գտնուելով գիւցաղնարար կռուած էր Ղազի Մուխթար փաշայի հրամանաց ներքեւ: Այս քաջամարտիկ պատերազմականին ինչ սեռէ ըլլալը այն ատեն հասկցուեցաւ՝ երբ պատերազմի դաշտին վրայ գնտակէ մը զարնուելով զայն հիւանդանոց տանիլ հարկ եղաւ: Վեհապետը սոյն երկտասարդ կնոջ քաջութեան վրայ հիացաւ և մշտնջենաւ որ թոշակ մը յատկացուց:

Հաշտութիւն կնքուելէն վերջը հանրմբամուսնացաւ և ժամանակ մը Մէքքէ բնակելէ ետք վերջապէս Եգիպտոս հասաւ, ուր առաջին գործը եղաւ իւր նախկին հրամանատարը՝ Մուխթար փաշան, երթալ տեսնալ, որոյ հիւր պիտի ըլլայ ցորչափ Գահիրէ ըննակի:

Հանրմը պատերազմի ատեն հարիւրապետի ատսիճան ունէր:

Կայսերական հրամանաւ՝ Տիարպէրի վերաքննիչ երկրորդ նախագահ Նաճիմ էֆէնտի, նոյն գաւառին կեդրոնական նախագատ ատենին Ս. նախագահ անուանեցաւ:

Տիարպէրի վերաքննիչ ատենին ընդհ. դատախազ Ֆէթհի պէյ նոյն ատենին երկրորդ նախագահ անուանեցաւ:

Վանայ վերաքննիչ ատենին ընդհ. դատախազ Նաֆիզ պէյ, Տիարպէրի վերաքննիչ ատենին ընդհ. դատախազ անուանեցաւ:

Գոսովայի վերաքննիչ ատենին

նախկին ընդհ. դատախազ Նաղիֆ
պէյ, Վանայ վերադննիչ ատենին
ընդհ. դատախազի օգնական ան-
ուանեցաւ:

—Վեհ. Սուլթանն փրանսա-
կան ընդհ. հիւպատոս Պէրթուան-
սի Բ. կարգի Մէճիտիէ պատուա-
նշան, Կ. Պօլսոյ Առեւտրական
սենեկին Ա. քարտուղար Իսքիրաքի
էֆէնտիին Սանիէի աստիճան,
և Առեւտրական լրագրին տնո-
րէն Շիրինեան էֆէնտիին Սալի-
սէի աստիճան, և Առեւտրական
սենեկին անդամ Հաճօրուլօ է-
ֆէնտիին Գ. կարգի Մէճիտիէ
պատուանշան շնորհեց:

—Էնկիւրիի կուսակալ Ապէ-
տին փաշայի կողմէ երէկ Բ. Գուռն
հասած հեռագիր մը կը ծա-
նուցանէ թէ գաւառին ամեն
կողմն երեսուն ժամ շարունակ
անձրեւ տեղալով, ապագայ սովու-
մ երկիւղը բոլորովին փարատեր
է, և թէ այլ եւս հարկ չէ մնա-
ցեր Էնկիւրիի գաւառէն արմուր
դուրս հանելու արդելքին:

—Սամսունէ կը գրեն թէ վեր-
ջին օրերս քանի մը նաւաբեկու-
թիւնք եղեր են Սեւ ծովու մէջ:

Պաթումէն քարիւղ բեռնա-
ւորեալ խալական առագաստա-
նաւ մը, իւր ամբողջ նաւաստ-
եաց հետ ծովակուր եղեր է, և
քարիւղի մետուքները Սամսունի և
այլ ծովեզերեայ քաղաքաց ծո-
վեզերքները ելեր են: Նաւուն
բեկորներուն վրայ գտնուած
բառերէ տեսնուել է թէ, իւր
տէրը Բալէրմցի է եղեր և նա-
ւուն անունն Վիճինիս:

—Խալական դեսպան Պ. Պլան,
ֆրանսական դեսպան Մանթէպէլլօ
կոմսն և պելճիական դեսպան Պ.
Պօլլրաֆ նախընթաց օր փոխա-

դարձ այցելութիւն տուին պարս-
կական դեսպան Միրզա Մոհամմէ
խանի, որ իւր խորհրդական ճէ-
վատ խանի միջոցաւ բարի դա-
շուստ մարթած էր Նոյնի Վսե-
մութեանց:

—Օսմ. ընդհ. պարտուց վար-
չական խորհրդոյ խալաքի ան-
գամ Պ. Մանդարտի երէկ Պրին-
տիդիի ճանրով Խոալիա ուղեւո-
րեցաւ արձակուրդով:

—Երէկ առաւօտ քսանամեայ
երիտասարդ մը Իւսկիւտարի շո-
ղենաւը նստելու համար, եր-
կաթեայ կամուրջէն փայտեայ
կամուրջը անցած պահուն ոտքը
սահելով ծովն ինկաւ, բայց բա-
րեբաղդաբար նաւավարը յօդ-
նութիւն հասնելով, ողջ հանեցին
զայն ծովէն:

—Այլքսանդրիա հրատարակ-
եալ Թէյէկրաֆ լրագրին տեղե-
կութեանց նայելով, Սուտանցւոյ
և Հապէշաց միջեւ բուռն թշնա-
մութիւնք ծագեր և արիւնուշոտ
կռիւներ տեղի ունեցեր են, որոց
մէջ Հապէշք մեծ կորուստներ
կրեր և մինչեւ իսկ իրենց Յով-
հանէս թագաւորին որդին ըս-
պանուել է:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

—
ՕՍՄ. ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ
Երէկ երեկոյ գոց..... 14 39
Այս առաւօտ բաց... ք. Կ. 14 38

—o—

ԻՍԹԻԳՐԱԶՐ ՏՍՆԻԼԻՅԷ

Այս առաւօտ ք. Կ. 39 15

—o—

ԲԱՃՆԵՏՈՄՄԻ

Թրամուէյ..... քր. 280 —
Բումէլի երկաթուղի... » » 33 50

—o—

ԸՆԹԱՑԻ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի..... դր. 100 —
20 ֆրանքնոց..... » » 88 —
Անգլիական ոսկի..... » » 111 11
Բօլ Իմրէրիալ..... » » 90 28
Քրիմից » » 51 20
Բուսլի թղթադրամ » » 10 3
» արծաթ..... » » 76 —

Ֆիօրին » » — —
Մէճիտարծ (տարբ.) » » 107 34
Վեցնոց » » 102 30
Հինգնոց » » 102 30
Մէթալիք » » 98 30
Քառորդ » » 106 30
Մանր մէճիտ..... » » 104 15
Թափլիյէ » » 20 20

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—o—

ՀՐԱԿԻՐ ԱՌԱՋԻ. ԵՐԵՍՓՈՒՄՆՍ

Ըստ որոշման Ազգ. Կեդր.
Վարչութեան, Ազգ. Ժողովն ի
նիստ պիտի գումարի յառաջիկայ
ուրբաթ, 20 մարտ, ի Մայր Ե-
կեղեցւոյ Գումգարուի:

Ատենը պիտի բացուի ժամ
ճիշդ 6ին և փակուի 9ին:

Հրաւիրեալ են Ազգ. Երես-
փոխանք իրենց ազգասիրական
պարտականութիւնն կատարելու
փութալ:

Մնամ աղօթարար

Պատրիարքական Փոխանորդ
Գէորգ Վ. ԻԻԹԻԾԵԱՆ

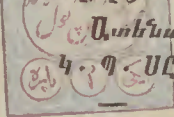
ՕՐԱԿԱՐԳ

Ա. Հրաժարական Ամեն. Ս. Պատ-
րիարք Հօր:

Բ. Վերադննեալ Կանոնադիր Սըր-
բոց Յակովբեանց Միաբանու-
թեան:

(Տեղեկագիր Ազգ. Վարչու-

թեան և Երեսադէմայ Յանձնա-
ժողովոյ)
Գ. Տեղեկագիր Ս. Երեսադէմայ
Յանձնաժողովոյ:

Կրոն. Ժողովն երէկ Պատրի-
արքարան գումարեցաւ ի ներ-
կայութեան Ամեն. Ս. Պատրի-
արք Հօր, և մի քանի մասնաւոր
խնդիրներ տնօրինելէ զատ հե-
տեւեալ որոշումներն ըրաւ:

1. Արարիկի առաջնորդ Գեր.
Տ. Եփրիկ եպիսկոպոս հրաժա-
րած լինելով, որոշեց բացատրու-
թիւն պահանջել իրմէ թէ ի՞նչ
պատճառաւ կը հրաժարի:

2. Կրթական տեսչութեան
առաջարկութեան համաձայն ե-
րաժշտական յանձնախումբ մը
կազմեց, երաժիշտ դասատու-
ներու կարողութիւնը քննելով
վկայադիր տալու համար: Յանձ-
նախումբի անդամք են:

Տ. Գաբրիէլ քահանայ

Տ. Վահան »

Համարձուած էֆ. Չէրչեան

Ռէթէոս » Փափաղեան

ՄԻՐԱՆՈՅՇ

Գրեց.—ՍՐԲՈՒՀԻ ՏԻԻՍԱՐ

Ազնուամայլ տիկին Տիւսաբ փա-
շայի սոյն գողորիկ վէսն, որ ցարդ
20 դահեկանի կը վաճառուէր, այժմ
կը վաճառուի 12 դահեկանի եւ կը
կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով:

անդամ անոնց անհանգստութիւն և երկիւղ կը
պատճառէ... Սակայն, ըստ իս պէտք է մխթար-
ւինք, վասն զի այլ եւս անոնց կարեւորութիւն
տալու ժամանակը անցած է բոլորովին, քանի որ
ժամանակիս զօրաւոր ու արագ թեւերը ամեն օր
մեր աչքին առջեւ ամեն ինչ փոփոխութեան կ'են-
թարկէ և շատ հեղ սուրի ու թնդանթի արիւ-
նահեղ պատերազմներով անյաջողելի համարուածը
հանդարտ ու անդալի կերպով ի գլուխ կը հանէ:
Արդէն արարատ աշխարհ գիտէ թէ ասկէ կէս դար
առաջ իսկ ինչ որ Եւրոպայի ժողովուրդները իրենց
համար աղէտաւոր ու մահաբեր կը կարծէին, այս-
օր բոլորովին հակամէտ ու սիրահար եղած են ա-
նոր, և հաւաստի եմ որ դարուս լուսաւորութեան
ու դաստիարակութեան շնորհիւ միեւնոյն նախան-
ձելի վիճակը ունենանք նաեւ մենք, որով կարող
ըլլանք մեր ազգային կեանքը վերաշինել, և ձեռն-
հաս ու կարող հայեր պատրաստել...

Այնքան յուզուած եմ, բարեկամ, որ գլուխի
ցաւս սկսած է անհանգիստ ընել զիս, որով այս
պահուս անհնար կ'ըլլայ նամակս շարունակել, թէև
կարծածէս ալ աւելի երկարեցաւ: Ներէ՛ ինձ, կը յու-
սամ թէ գալ անդամկարող ըլլամ աւելի հաճելի
լուրեր հաղորդել քեզ, որոցմէ գոհ ըլլալուդ տա-
րակոյս չունիմ ամենեւին: առայժմ ընդունէ սի-
րալիր բարեւներս և նոյնը տալու մի մոռնար նաև
քու ազնիւ ու խանդակաթ ծնողին:

նոյնպէս հիմա արտաքին երեւոյթէ կը չափես ա-
մեն բան: Իմ մասիս, առանց կարմրելու հաս-
տատապէս կարող եմ ըսել որ ո՛չ կրած վիշտերս,
ոչ օտարութիւնը և ոչ ալ բարեկամներէ ու սիրե-
լիներէ տարակալ ըլլալս կարող եղած են ջնջել սըր-
տէս այն արմատացած սէրը որ քեզ համար տածած
եմ ընդ միշտ, և կը համարձակիմ կրկնել նաեւ,
որ օտարութիւնը ու քաջած վիշտերս խորհուրդնե-
րուս և զգացումներուս աւելի սաստկութիւն և
ուղղութիւն տուած են քան այլալուրթիւն, թէև
ներկայ կացութիւնս ու առեւտրական զբաղումներս
հակառակ կերպով մեկնեն զայն, ինչպէս որ
յայտնել ուղեր էիր ձեր անցեալ մէկ սիրա-
րոյր նամակով: Քա՛ւ լիցի, բարեկամ, քա՛ւ լիցի
որ զքեզ մոռնամ ու քու մանկակի պէս անսիրտ
անարատ սէրդ ջնջեմ սրտէս: Գիտցիր որ ամեն
առթիւ հեռաւորութիւնը կը տանջէ զիս և ամեն
անգամ զքեզ յիշելով արիւն կը կաթի սրտէս, սա-
կայն աւելորդ չեմ համարիր ըսել որ աղքատացած
ծնողի մը զաւակ գտնուելովս, հարկադրուած եմ
անոնց յետին օրերը մխթարելու համար փոքր
ժամանակ մ'եւս համբերութեամբ տոկալ այս հո-
գեմաշ վիշտերու:

Իցի՛ւ թէ այս ժամանակը չուտով հասնէր որպէս
զի մի օր յառաջ ծագելով մեր յոյսի արեւը պա-
կէ մեր բոլոր անկալութիւնը: Այո՛, բարեկամ,
ճշմարիտ է, որ զմեզ փրկութեան ու կատարելու-
թեան առաջնորդող ուրիշ արահետ մը չերեւիր մեր

